

31990L0088

10.3.1990.

EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

L 61/14

PADOMES DIREKTĪVA**(1990.gada 22. februāris),****ar ko groza Direktīvu 87/102/EEK par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz patēriņa kredītu****(90/88/EEK)**

EIROPAS KOPIENU PADOME,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgumu, un jo īpaši tā 100.a pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu ⁽¹⁾,sadarbībā ar Eiropas Parlamentu ⁽²⁾,ņemot vērā Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽³⁾,tā kā Padomes Direktīvas 87/102/EEK ⁽⁴⁾ 5. pantā paredzēts, ka ir jāievieš viena vai vairākas Kopienas metodes, pēc kurām aprēķināma vispārējā faktiskā gada procentu likme, kas saistīta ar patēriņa kredīta izmaksām;

tā kā, lai veicinātu iekšējā tirgus izveidi un darbību un nodrošinātu patērētājiem augstu aizsardzības līmeni, visā Kopienā būtu jāizmanto viena minētās gada procentu likmes aprēķināšanas metode;

tā kā, lai šādu metodi ieviestu un saskaņā ar patēriņa kredīta kopējo izmaksu definīciju, būtu jāstāda vienota matemātisku formula gada procentu likmes aprēķināšanai un jānosaka kredīta izmaksu sastāvdaļas, kas ir jāņem vērā šajā aprēķinā, norādot tās izmaksas, kuras nav jāņem vērā;

tā kā pārejas laikā tās dalībvalstis, kas pirms šīs direktīvas izziņošanas piemērojušas tiesību aktus, kuri atļauj izmantot citu matemātisko formulu gada procentu likmes aprēķināšanai, var turpināt piemērot šādus tiesību aktus;

tā kā, pirms pārejas laika beigām un ņemot vērā pieredzi, Padome, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu, pieņems lēmumu, kas ļaus piemērot vienotu Kopienas matemātisko formulu;

tā kā vajadzības gadījumā būtu jāpieņem dažas hipotēzes gada procentu likmes aprēķināšanai;

tā kā sakarā to, ka aizdevumi, ko garantē ar nekustamā īpašuma hipotēku, ir īpaši, ir jānosaka, ka arī turpmāk uz šādiem kredītiem šī direktīva attiecas tikai daļēji;

tā kā informācija, kas obligāti ir jādara patērētājam zināma rakstiskajā līgumā, ir jāpapildina,

IR PIEŅĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Direktīvu 87/102/EEK groza šādi.

1. Direktīvas 1. panta 2. punkta d) un e) apakšpunktus aizstāj ar šādiem apakšpunktiem:

“d) “patērētāja kredīta kopējās izmaksas” ir visas izmaksas, ieskaitot procentu maksājumus un citus maksājumus, kas patērētājam jāmaksā par kredītu;”

⁽¹⁾ OV C 155, 14.6.1988., 10. lpp.⁽²⁾ OV C 96, 17.4.1989., 87. lpp. un OV C 291, 20.11.1989., 50. lpp.⁽³⁾ OV C 337, 31.12.1988., 1. lpp.⁽⁴⁾ OV L 42, 12.2.1987., 48. lpp.

“e) “gada procentu likme” ir patērētāja kredīta kopējās izmaksas, kas ir izteiktas gada procentos no piešķirtās kredīta summas un aprēķinātas saskaņā ar 1.a pantu.”

2. Direktīvā iekļauj šādu pantu.

“1.a pants

1. a) Gada procentu likmi, kas ir tāda likme, ar kuru gadā nosaka pašreizējo vērtību visām esošām vai turpmākām saistībām (aizdevumi, atmaksājumi un maksas), par kurām kreditors un aizdevumaņēmējs ir vienojušies, aprēķina atbilstoši II pielikumā dotajai matemātiskajai formulai.

b) III pielikumā ilustrācijai ir doti četri aprēķina piemēri.

2. Lai aprēķinātu gada procentu likmi, nosaka “patērētāja kredīta kopējās izmaksas”, kā noteikts 1. panta 2. punkta d) apakšpunktā, izņemot šādas maksas:

- i) maksas, ko aizdevumaņēmējs maksā par kredītligumā noteikto saistību neievērošanu;
- ii) maksas, kas nav pirkuma cena un kas patērētājam, pērkot preces vai pakalpojumus, jāmaksā neatkarīgi no tā, vai par darījumu maksā skaidrā naudā vai ar kredītu;
- iii) maksas par līdzekļu pārsūtīšanu un maksas par tā konta izmantošanu, kurā paredzēts saņemt maksājumus kredīta atmaksāšanai, procentu maksājumus un citas maksas, ja vien patērētājam šajā jautājumā nav pieņemamas izvēles brīvības un ja vien šādas maksas nav nesamērīgi lielas; tomēr šis noteikums neattiecas uz maksām par šādu atmaksājumu vai maksājumu iekasēšanu, neatkarīgi no tā, vai tos maksā skaidrā naudā vai citādā veidā;
- iv) maksas dalībai asociācijās vai grupās un dalības maksas, kas izriet no līgumiem, kuri ir nošķirti no kredītliguma, pat tad, ja šādas dalības maksas ietekmētu kredīta noteikumus;
- v) maksas par apdrošināšanu vai garantijām; tomēr maksas, kas ir paredzētas tam, lai patērētāja nāves, invaliditātes, slimības vai bezdarba gadījumā nodrošinātu to, ka kreditoram samaksā summu, kura ir vienāda ar kredīta kopējo summu vai mazāka par to, iekļauj, ieskaitot attiecīgos procentus un citas maksas, ko kreditors prasa kredīta piešķiršanai.

3. a) Ja uz šajā direktīvā minētajiem darījumiem attiecas 1990. gada 1. martā spēkā esoši valsts tiesību aktu noteikumi, kas nosaka šādu darījumu gada procentu

likmes maksimālos limitus un ļauj neņemt vērā attiecībā pret šiem maksimuma limitiem standartmaksas, kuras ir atšķirīgas no 2. punkta i) līdz v) daļā aprakstītajām, dalībvalstis, aprēķinot gada procentu likmi, kā noteikts šajā direktīvā, tikai attiecībā uz šādiem darījumiem minētās maksas var neņemt vērā, ja 3. pantā minētajos gadījumos un kredītligumā ir prasība par to, ka patērētāju informē par to summu un to iekļaušanu veicamajos maksājumos.

b) Dalībvalsts atbilstoši 5. punkta c) apakšpunktam no dienas, kas stājas spēkā vienotā matemātiskā formula gada procentu likmes aprēķināšanai Kopienā, vairs nedrīkst piemērot šā punkta a) apakšpunktu.

4. a) Gada procentu likmi aprēķina kredītliguma noslēgšanas laikā, neskarot 3. panta noteikumus par sludinājumiem un īpašiem piedāvājumiem.

b) Aprēķinu veic, pieņemot, ka kredītligums ir spēkā nolīgto laika posmu un ka kreditors un patērētājs izpilda savas saistības saskaņā ar nolīgtajiem noteikumiem un līdz nolīgtajiem datumiem.

5. a) Neatkarīgi no 1. punkta a) apakšpunkta noteikumiem dalībvalstis, kas pirms 1990. gada 1. marta piemēroja tiesību normas, saskaņā ar kurām gada procentu likmes aprēķināšanai varēja izmantot citu matemātisko formulu nekā dots II pielikumā, kā pārejas posma pasākumu šo formulu drīkst turpināt piemērot to teritorijā trīs gadus, sākot no 1993. gada 1. janvāra.

Dalībvalsts veic attiecīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka to teritorijā gada procentu likmes aprēķināšanai izmanto tikai vienu matemātisko formulu.

b) Sešus mēnešus pirms šā punkta a) apakšpunktā noteiktā termiņa beigām Komisija iesniedz Padomei ziņojumu, kam pievienots priekšlikums un kas, ņemot vērā pieredzi, gada procentu likmes aprēķināšanai ļaus piemērot vienotu Kopienas matemātisko formulu.

c) Padome ar kvalificētu balsu vairākumu, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu, pieņem lēmumu līdz 1996. gada 1. janvārim.

6. Ja kredītligumos ir klauzulas, kas ļauj mainīt procentu likmi un citu to maksu summu vai līmeni, kuras ir iekļautas gada procentu likmē, bet kuras aprēķināšanas laikā ir nenosakāmas, gada procentu likmi aprēķina, pieņemot, ka procenti un citas maksas paliek nemainīgas un tās piemēro līdz kredītliguma beigām.

7. Vajadzības gadījumā, aprēķinot gada procentu likmi, var izdarīt šādus pieņēmumus:

- ja līgumā nav noteikts kredītlimits, piešķirtā kredīta summa ir vienāda ar attiecīgās dalībvalsts noteikto summu, nepārsniedzot ECU 2 000,
- ja nav noteikta atmaksas grafika un to nevar izsecināt no līguma noteikumiem un piešķirtā kredīta atmaksas līdzekļiem, uzskata, ka kredīta ilgums ir viens gads,
- ja līgumā noteikta vairāk kā viena atmaksas diena, kredītu dara pieejamu un atmaksājumus veic visdrīzākajā laikā, kas noteikts līgumā, ja vien nav noteikts citādi.”

3. Direktīvas 2. panta 3. punktu aizstāj ar šādu punktu:

“3. Šīs direktīvas 1.a panta un 4. līdz 12. panta noteikumi neattiecas uz kredītliģumiem vai liģumiem, kas sola piešķirt kredītu, kas nodrošināti ar nekustamā īpašuma hipotēku, cik-tāl nav jau noteikts, ka šie nolīģumi neietilpst šīs direktīvas darbības jomā saskaņā ar šā panta 1. punkta a) apakšpunktu.”

4. Direktīvas 4. panta 2. punktu papildina ar šādu apakšpunktu:

- “c) paziņojums par to maksājumu summu, skaitu un biežumu vai datumiem, kas patērētājam jāveic, lai kredītu atmaksātu, kā arī par procentu maksājumiem un citām maksām; ja iespējams, jānorāda arī šo maksājumu kopējā summa;
- d) paziņojums par 1.a panta 2. punktā minēto izmaksu elementiem, izņemot maksas, kas saistītas ar liģumsaistību neizpildi, kuras netika iekļautas gada procentu likmes aprēķināšanā, bet kuras patērētājam noteiktos apstākļos jāmaksā, kopā ar sarakstu, kur precizēti šādi

apstākļi. Ja ir zināma šo elementu precīza summa, tā ir jānorāda; pretējā gadījumā jānorāda vai nu aprēķināšanas metode, vai cik vien iespējams precīzs provizorisksais aprēķins, ja iespējams.”

5. Direktīvas 5. pantu svīturo.

6. Direktīvas pielikums kļūst par I pielikumu, un tā 1. punktu papildina ar šādu punktu:

- “ix) patērētāja pienākums iekrāt konkrētu naudas summu, kas jāiemaksā speciālā kontā.”

7. Pievieno šai direktīvai pievienoto II un III pielikumu.

2. pants

1. Dalībvalstis veic vajadzīģos pasākumus, lai ne vēlāk kā 1992. gada 31. decembrī izpildītu šīs direktīvas prasības, un par to tās tūlīt informē Komisiju.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to savu tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

3. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, 1990. gada 22. februārī

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs
D. J. O'MALLEY

PIELIKUMS

"II PIELIKUMS

PAMATVIENĀDOJUMS, KAS NO VIENAS PUSES IZSAKA AIZDEVUMU LĪDZVĒRĪBU UN NO OTRAS PUSES — ATMAKSAS UN MAKSAS

$$\sum_{K=1}^{K=m} \frac{A_K}{(1+i)^{t_K}} = \sum_{K'=1}^{K'=m'} \frac{A'_{K'}}{(1+i)^{t_{K'}}}$$

Burtu un simbolu nozīme:

K ir aizdevuma numurs

K' numurs atmaksājumam vai maksājumam, kas veikts nolūkā nokārtot maksas

A_K summa aizdevumam ar numuru K

A'_{K'} summa atmaksājumam vai maksājumam, kas veikts nolūkā nokārtot maksas ar numuru K

norāda uz summēšanu

m ir pēdējā aizdevuma numurs

m' numurs pēdējam atmaksājumam vai maksājumam, kas veikts nolūkā nokārtot maksas

t_K ir intervāls, kas izteikts gados vai gada daļās, starp aizņēmuma Nr. 1 datumu un nākamo aizņēmumu Nr. 2 līdz m datumiem

t_{K'} ir intervāls, kas izteikts gados vai gada daļās, starp aizņēmuma Nr. 1 datumu un datumiem, kad veikti atmaksājumi vai maksājumi nolūkā nokārtot maksas Nr. 1 līdz m

i ir procentu likme, ko var aprēķināt (vai nu ar algebras palīdzību, ar secīgiem tuvinājumiem, vai arī ar datorprogrammu), ja citi vienādojuma lielumi ir zināmi no līguma vai citādā veidā.

Piezīmes

- Summām, ko abas puses cita citai maksā dažādos laikos, nav noteikti jābūt vienādām, un tās nav noteikti jāmaksā vienādos intervālos.
- Sākuma datums ir pirmā aizdevuma datums.
- Intervālus starp datumiem, ko izmanto aprēķinos, izsaka gados vai gada daļās.

III PIELIKUMS

APRĒĶINU PIEMĒRI

Pirmais piemērs

Aizdevuma summa $S = \text{ECU } 1\,000$.

To atmaksā ar vienu maksājumu ECU 1 200 apmērā pēc 18 mēnešiem, t.i., 1,5 gadus pēc aizdevuma datuma.

$$\begin{aligned}\text{Vienādojums ir } 1000 &= \frac{1200}{(1+i)^{1,5}} \\ \text{vai } (1+i)^{1,5} &= 1,2 \\ 1+i &= 1,129243 \dots \\ i &= 0,129243 \dots\end{aligned}$$

Šo summu noapaļo līdz 12,9 % vai 12,92 % atkarībā no tā, vai dalībvalsts vai ierastā prakse ļauj likmi noapaļot līdz pirmajam vai otrajam ciparam aiz komata.

Otrais piemērs

Nolīgta summa ir $S = \text{ECU } 1\,000$, bet kreditors ietur ECU 50 par izskatīšanu un administrācijas izmaksām, tātad aizdevums faktiski ir ECU 950; ECU 1 200 atmaksu, tāpat kā pirmajā piemērā, veic 18 mēnešus pēc aizdevuma datuma.

$$\begin{aligned}\text{Vienādojums ir } 950 &= \frac{1\,200}{(1+i)^{1,5}} \\ \text{vai } (1+i)^{1,5} &= \frac{1200}{950} = 1,263157 \dots \\ 1+i &= 1,16851 \dots \\ i &= 0,16851 \dots, \text{ ko noapaļo līdz } 16,9 \% \text{ vai } 16,85 \%\end{aligned}$$

Trešais piemērs

Aizdotā summa ir ECU 1 000, kas jāatmaksā ar divām summām, katra ECU 600, kuras maksā attiecīgi pēc gada un diviem gadiem.

$$\text{Vienādojums ir } 1000 = \frac{600}{1+i} + \frac{600}{(1+i)^2}$$

to atrisina ar algebras palīdzību, un iegūst $i = 0,1306623$, ko noapaļo līdz 13,1 % vai 13,07 %.

Ceturtais piemērs

Aizdotā summa ir ECU 1 000, un summas, kas aizdevuma ņēmējam jāatmaksā ir šādas:

pēc trīs mēnešiem (0,25 gadi)	ECU 272
pēc sešiem mēnešiem (0,50 gadi)	ECU 272
pēc divpadsmit mēnešiem (1 gads)	ECU 544
Kopā	ECU 1 088

Vienādojums ir:

$$1000 = \frac{272}{(1+i)^{0,25}} + \frac{272}{(1+i)^{0,50}} + \frac{544}{1+i}$$

Šajā vienādojumā i var aprēķināt ar secīgiem tuvinājumiem, kurus var programmēt ar plaukstdatoru.

Rezultāts ir:

$i =$ ko noapaļo līdz 13,2 vai 13,21 %."